

A VIAXE DE IRIS

CORENTA E DOUS

Iris era unha nena que dende moi cativa se sentiu cidadá do mundo, sen máis, coma individuo sen patria nin bandeira, sen raíces en ningures, polo traballo do pai, que a facía viaxar e acomodarse ás novas situacións a cada pouco. Iris adaptábase con facilidade, e de seguido facía amizades e aclimatábase ó norde ou ó sur, segundo caera. A nai non tanto. Lembraba a súa terra natal con frecuencia. Na memoria recordaba as imaxes daquela localidade luguesa na que fora á escola, na que fixera os primeiros amigos e vivira o primeiro amor, infantil se cabe, pero o primeiro. A nai doíase de estar tan lonxe e máis aínda polo Nadal, cando todos semellan volver á casa, aínda que só sexa por esas datas. Intentaba suplantar esa falta cos vilancicos galegos que gardaba coma un tesouro nun caixón, para escoitar a noite do 24 de decembro e por Reis.

Cando entraban en decembro ilusionábase coa idea de viaxar ata a aldea natal, en Begonte. E sempre llo dicía á nena: 'Iris, este ano vamos ir a Begonte. Xa verás qué fermoso é o Belén que hai alí. É coma un espectáculo da vida, alí gardado, diante dos teus ollos. Hai moitas figuriñas, cada unha co seu oficio. Hai panadeiros, xente que traballa a lá... Observarás como a neve cubre as árbores e o portal. É moi especial, xa o verás'.

Así un ano detrás doutro. E nada. Iris xa non cría que aquel lugar existira. O de ir a Begonte polo Nadal parecíalle un imposible, sem-

pre era o traballo o que impedía visitar o lugar de nacemento da nai, e sempre eran os avós os que viaxaban para estar coa neta. Iris cada ano sentíase un pouco máis desilusionada do Nadal, por non poder ir ver aquel ‘marabilloso mundo’, como dicían eles. Ata para o pai era algo extraordinario. E todos menos Iris coñecían Begonte. Aquela vez ía ser distinto. Ela tiña claro. ‘Se este ano non podo ir, para o ano terá que ser’, díxose a si mesma.

Caladiña, marchou da cociña, subiu ó seu cuarto e comezou a escribir unha carta. Cavilaba nas palabras exactas, coma se aquela misiva fora ser enviada a alguén moi importante, coma se se tratara dun grande documento. Iris tiña entón dez anos e poñía moito esforzo e ilusión en todo o que facía.

‘Chámome Iris, teño 10 anos e vivo en... no mundo. Mellor non digo onde, non poño tampouco o que na escola dixo a profe que se chamaba remite, porque cando esta carta chegue ó seu destino talvez xa non estea aquí... nesta gran cidade que nos fai ser monicreques iguais os demais, versión repetidas dos nosos veciños, coma os cromos que cambio no colexio co Pedro e a Paula. Cada pouco estamos a cambiar de casa. Confío, aínda así, en que saibades igualmente que é miña. Sempre me faláron de que había un lugar no que o Nadal era máis Nadal, onde eu podería aprender os oficios antigos que non coñecín, ver á xente traballando o campo, así coma os rabaños de

ovellas e os cochiños mamando... e no centro de todo ese mundo por experimentar a imaxe de Xesús no portal. Vería amencer e porse o sol, tamén nevar e sentir os lóstregos dunha tormenta, todo no mesmo espazo, como ver pasar unha película que mestura ficción e realidade diante dos ollos. Iso é do que me falan os avós. E tamén os meus pais. Din que é algo marabilloso...

E vaise un Nadal e outro e outro... e nunca conseguimos ir por estas datas. É un lugar que chaman Begonte, seguro que vós o coñecedes, porque alí tamén hai nenos... Eu pídovos que, por riba de todo, me concedades un desexo para o ano que vén, xa que este sei que non vai poder ser... porque o papá ten que viaxar outra vez. Pídovos unha nova Barbie e un xogo para a videoconsola que me regalaron o día do meu aniversario, pero sobre todo ir a Begonte no próximo Nadal, por riba de todo isto último. Tamén lle ía gustar á mamá, que cando chega o 6 de xaneiro lembra como de nena a levaban ver o Belén, despois de erguerse da cama e abrir os agasallos que estaban debaixo do piñeiro. Era cita obrigada, e máxica, para ver o traballo humano vertido alí. Cón-tamo cada ano’.

Botou a carta ó correo, tal vez sen rumbo, para perderse... Pasou o tempo e chegou o outono. Con el as tardes de melancolía na hora do crepúsculo e a harmónica caída das follas deixando as árbores núas. Logo veu o inverno

e o soño de Iris, por fenómenos máxicos ou por casualidade, convertiuse en realidade. Ó ano seguinte de botar aquela carta de nena dirixida os Magos de Oriente, chegaba a resposta anxeada. ¡Ían á aldea! Visitarían Lugo e Begonte, a terra onde nacera a nai. ¡Visitarían o Belén! Iris preparou con moito tino a maleta, gardando os dous xerseys preferidos e a falda de pana verde. Empezaron unha viaxe so-

ñada, ó chegar estaban os avós esperándoos cunha caixiña vermella para a nena. Abriuna e xunto a un libro de contos había unha nota que dicía: ‘Benvida ó Nadal de Begonte’. Viviu o máxico espectáculo e co tempo soubo que había unha cousa ben certa: ‘o nadal era unha festa para amar e o que se aprendía de neno xa non se podía esquecer’. As súas raíces eran xa galegas, de Lugo.